

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen
Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen
Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

Dr J. J. VON SCHMID. — *De Rechtspraak aangaande de onrechtmatige overheidsdaad in het Nederlandsch Recht.* (II).
Edg. VAN DESSEL. — *De Nederlandsche Rechtstaat en de Vlaamsche Juristen.*
RECHTSPRAAK.
Hof van Beroep Brussel. — Kamer van inbeschuldigingstelling. — 26 Januari 1934. — Straf-rechtspleging. — Vervolg tegen rechters. — Raadkamer of Kamer van inbeschuldigingstelling. — Handelsvennootschap. — Valschheid in geschriften. — Onjuiste vermelding van ingeschreven aandelen in de stichtingsakte. —

Winstuitkeering na verberging van verliesen. Handelsrechtbank Antwerpen. — 4e Kamer. — 29 Januari 1934. — *Vertegenwoordiging van automobiefabriek.* — Juridisch karakter. — Lastgeving.
Burgerlijke Rechtbank Dendermonde. — 24 Maart 1934. — *Verzekeringsovereenkomst.* — *Verdwijning van risico.* — *Afwezigheid van oorzaak der overeenkomst.*

NECROLOGIE.
WETGEVING.
BALIELEVEN.

XVIIIe RECHTSKUNDIG CONGRES
Heden Zondag 8 April, 2e Congreszitting
te Leuven in het Gerechtsgebouw (10 uur)
Oprichting van een Raad van State
Præadviseurs : Rechter De Coster
Prof. P. M. Orban
Alle Vlaamsche juristen dienen op deze
zitting aanwezig te zijn !

De rechtspraak aangaande de onrechtmatige overheidsdaad in het Nederlandsch Recht.

II

Niet zonder moeite en toevalligheid is dus in het Nederlandsche recht de mogelijkheid verwezenlijkt om den rechter blijvend de bevoegdheid te verzekeren in gedingen met privaatrechterlijken eisch, waarin de administratie partij is. Nog moeilijker, maar bewuster en zekerder zou de weg zijn die zou leiden tot het opsporen van de verplichting voor den staat tot schadevergoeding in geval van onrechtmatige daad. Want het staatsrecht kende noch vroeger, noch heden deze verplichting in den uitdrukkelijken vorm van een wetsvoorschrift. Immers zij veronderstelt de mogelijkheid dat de staat door het recht kan worden gebonden, een betrekkelijk moderne gedachte, die eerst in de tweede helft van de 19e eeuw doordrong. Want aanvankelijk vindt men dat de staat als bron van het recht, geen onrecht kan plegen, waardoor een onrechtmatige overheidsdaad een contradictie in terminis wordt. Zoodra echter de gedachte van den politiestaat geleidelijk veld ruimt voor die van den rechtsstaat, verandert de toestand. De staat zal het recht te verbieden hebben en doet hij dit niet, dan handelt hij onrechtmatig.

Met het doorbreken van deze overtuiging is men er echter nog lang niet. Zonder de mogelijkheid om in zulke gevallen de verplichting tot schadevergoeding voor den staat in het stellig recht aan te wijzen, heeft immers het instellen van een actie voor den staatsburger nog geen praktischen zin. Zoo duurde het vele jaren voor de rechtspraak aangaande de onrechtmatige overheidsdaad de eerste schrede maakte op den weg van haar toekomstige ontwikkeling. Maar deze verplichting ontbrak in het preventieve recht en ontbreekt nog.

Wel bestond er in het privaatrecht een zoodanige verplichting, artikel 1401 van het Burgerlijk Wetboek, ontleend aan de Code Civil (art. 1382), aldus luidende :

«Elke onrechtmatige daad, waardoor een an-

der schade wordt toegebracht, stelt dengene door wiens schuld die schade veroorzaakt is in de verplichting om dezelve te vergoeden.»

Voor het handelen van de overheid, dat toen algemeen als van publiekrechtelijken aard werd beschouwd, kon men daarom aan dit voorschrift geen recht op schadevergoeding ontleenen, totdat in de zestiger jaren uit Duitschland de opvatting doordrong dat men de handelingen van de overheid nader moest onderscheiden. Want de overheid kon optreden in een hoedanigheid, die uitsluitend aan haar toekomt en dat men daarom het optreden van den staat als zoodanig noemde, terwijl zij daarnaast in een hoedanigheid kon optreden, die ook door een burger bezeten kan worden, bijv. wanneer zij optreedt als verhuurder van een huis. In dit laatste geval sprak men van optreden van den staat als fiscus, of als particulier. Uit deze onderscheiding maakte men de gevolgtrekking, dat wanneer de staat als fiscus optreedt hij ook als particulier aansprakelijk is krachtens artikel 1401.

Daarmede was de rechtspraak aangaande de onrechtmatige overheidsdaad levensvatbaar geworden. Trad de staat als zoodanig op, dan was hij nimmer aansprakelijk voor schadevergoeding uit onrechtmatige daad, trad hij op als particulier, dan was hij uit artikel 1401 aansprakelijk.

Daarmede was de eerste phase van ontwikkeling ingetreden, waarin het criterium ligt in den aard van de functie waarin de staat optreedt.

De eerste toepassing vond plaats in 1874 in het zoogenaamde «torpedo-arrest». Op de Rijkswerf te Amsterdam had een werkman order gekregen tot het demonteeren van een torpedo, die indien volgens de voorschriften zou zijn gehandeld, geen lading meer zou hebben bevat en dientengevolge als in dien toestand te zijn werd geschouwd. Het gevolg was dat een onverwachte explosie den werkman het le-

ven deed verliezen. Zijn erfgenamen, die in hem een kostwinner verloren, spraken den staat aan voor schadevergoeding voortspruitende uit onrechtmatige daad. De onrechtmatigheid bewezen achtende, verklaarde de rechter dat de staat als particulier was opgetreden en dat de eisch daardoor ontvankelijk was ex artikel 1402 en 1403 (nalatigheid door ondergeschikten begaan, zie Weekblad van het Recht 3681).

Dit eerste arrest werd gevolgd door twee eveneens zeer bekende uitspraken, waarbij de eischers minder gelukkig waren, omdat hun eisch niet-ontvankelijk werd verklaard, zoodat zij de schadevergoeding niet verkregen. De staat was als zoodanig opgetreden en daardoor niet tot schadevergoeding verplicht, ook al stond de onrechtmatigheid vast.

Want in 1896 werd een zaak berecht omtrent het schip de «Vrouw Elske» dat in een openbaar vaarwater op een stuk paal gelopen was, dat zich onder water bevond, een zoogenaamde «blinde paal», waardoor het schip had opgelopen. Krachtens de Gemeentewet (art. 179 h) berust de zorg voor den toestand van de openbare pleinen, enz. bij het gemeentebestuur. Maar deze taak was onmiskenbaar van publiekrechtelijken aard hetgeen tot bovenvermeld gevolg leidde. (W. v. h. R. 6817).

Niet beter ging het den man wiens koe door een aantal veldwachters op den openbaren weg in de gemeente Rheden bij Arnhem werd neergeschoten, omdat zij ten onrechte de meening waren toegedaan dat het dier door hoorenwoestheid gevaar opleverde voor het verkeer (1898). Hier was uit naam van den burgemeester opgetreden als hoofd van de politie (gem. wet art. 190 zie W. 7116).

In 1901 trad de ontwikkeling van de rechtspraak aangaande de onrechtmatige overheidsdaad in een volgende phase door een zeer merkwaardig geval te Rotterdam. Het gemeentebestuur bezit krachtens artikel 180 gem. wet het recht van politiedwang, d.w.z. het kan zonder vooraf verkregen executorialen titel ontleend aan een rechtelijk vonnis een feitelijken toestand die het in strijd met de voorschriften acht op kosten van de overtredders in wettelijken geest wijzigen. Dien overeenkomstig hadden zij een gebouw laten afbreken dat in strijd met een gemeenteverordening was. Dit geschiedde dus volkomen rechtmatig. Maar nu vernietigde de Kroon die verordening wegens strijd met de wet. Hier stond dus de onrechtmatigheid zonneklaar vast, maar ook de omstandigheid dat de staat als zoodanig opgetreden was.

Nu zou volgens de heerschende leer de burger de dupe worden van het geval. Dit zal de rechter te veel in strijd met de billijkheid geacht hebben. Althans hij veranderde van koers en beschouwde niet langer de functie waarin de staat was opgetreden voor het beslissende criterium, maar het recht dat hij had geschonden, in dit geval het eigendomsrecht (W. 7606).

Schending van een onderdeel van het privaatrecht was voldoende om den staat tot schadevergoeding te verplichten, zoo luidt het beginsel van de tweede phase van ontwikkeling dezer rechtspraak.

Zwak zijn daarentegen de argumenten op grond waarvan men in deze gevallen de verplichting tot schadevergoeding aanneemt. In de uitspraak van 1901 is het de omstandigheid dat de staat als rechtspersoon daartoe verplicht zou zijn, een wat raadselachtige bewe-

ring die wellicht verband houdt met de omstandigheid dat men in de Deutsche leer van de staatssouvereiniteit den staat als een dusdanige privaatrechtelijke rechtsfiguur opvatte.

In 1915 liep de zaak, in een volgend geval, over een edel paard dat zich hoogdravend voortbewegende, met de beenen verward was geraakt in een eindje draad dat de werklieden van den Rijkstelegraaf en telefoondienst achteloos op den openbaren weg hadden laten liggen slingeren. Het dier kwam te vallen en moest worden afgemaakt, terwijl de eigenaar den staat aansprak om schadevergoeding.

Even kwam in de uitspraak het criterium van de staatsfunctie naar voren. Men bemerkte terstond hoe netelig de zaak dan wordt. Was de telegraaf en telefoondienst in haar functie een optreden van den staat als zoodanig, de verplichting tot schadevergoeding zou voor den staat niet hebben bestaan, maar was zij een optreden als particulier, de eigenaar van het paard zou recht op schadevergoeding hebben gehad. Hier bleek die onderscheiding tot hoogst willekeurige en onzekere gevolgen te kunnen leiden. Dit vond de rechter blijkbaar ook. Dit is voor de zaak van geen belang, zoo luidde het vonnis, want als uitvoerder van een werk heeft de staat de burgerlijke zorgvuldigheid te betrachten. Hij treedt dan op als een bijzonder persoon (W. 9944).

Een in juridisch opzicht nog scherper geval deed zich twee jaar later voor, toen een militaire motorwielrijder den staat om schadevergoeding had aangesproken, daar hij door een militairen geneeskundigen dienst na een gedurende de legermanoeuvres in den dienst opgedaan ongeval verkeerd behandeld was, zoo dat een blijvend lichaamsgebrek het gevolg was. Was dit een onrechtmatig optreden van den staat als zoodanig en betrof het een burgerlijk recht? De Hoge Raad verklaarde dat de staat aansprakelijk was daar hij een belemmering aanvaard had die niet noodzakelijk van hem uit behoefte te gaan (W. 10196).

Zoo kenmerkt de tweede phase zich door een streven naar uitbreiding van de finantieele aansprakelijkheid van den staat dat gestaafd wordt door ietwat onzekere en onvaste argumenten.

De verdere ontwikkeling geschiedt door een belangrijke koersverandering op het terrein van het privaatrecht en wel doordat de Hoge Raad een ruimere opvatting ging huldigen omtrent artikel 1401. Tot nu toe had dit college de term «onrechtmatig» in dien zin verstaan, dat deze gelijk stond met «onwetmatig».

Er moest dus een wettelijk voorschrift overtreden zijn, wilde men aanspraak op schadevergoeding kunnen maken. Dit had al tot zonderlinge beslissingen geleid. Zoo had iemand te Zutphen die met zijn benedenbuur in onmin was, op een Zondagmiddag zijn huis verlaten voor het houden van een wandeling, nadat hij een waterkraan had opengezet. Nu een wettelijke verplichting ontbrak om zijn waterkraan gesloten te houden was hij dus niet burgerlijk aansprakelijk geweest voor waterschade, die hij zijn benedenbuur wilens en wetens had toegebracht.

Maar op 31 Januari 1919 ging de Hoge Raad zoogenaamd «om». Hij huldigde sindsdien een ruime leer. «Onrechtmatig» was niet slechts «onwetmatig», maar nu begreep men daaronder «iedere handeling verricht in strijd met des daders rechtsplicht en de normale omzichtigheid, die hij in het dagelijksch verkeer geacht wordt in acht te moeten nemen» (W.

10365). Dit was ook meer in den eigenlijken geest van de Code Civil, die immers in een ontwerp waaruit de tekst afkomstig was, gesproken had van «tout fait illicite et illégale».

Ofschoon natuurlijk allereerst van groot belang voor de burgerlijke rechtspraak, was deze uitspraak tegelijk van even groote betekenis voor de rechtspraak betreffende de onrechtmatige overheidsdaad waarbij de staat als particulier was opgetreden. Daar waar deze als zoodanig optrad, deed het arrest zijn invloed en werking nog niet gevoelen.

Voor den staat als overheid is de historische datum, 20 November 1924.

Tijdens den oorlog had een koopman zijn goederen ter inkleding aangeboden bij de Nederlandsche douanen, terwijl de grens nog open was. Maar deze ambtenaren hadden zich bij de uitvoering van de wettelijke voorschriften vergist en den uitvoer verboden. Onmiskenbaar dus een geval van optreden van den staat als zoodanig. Hoogst belangrijk is nu het argument waarmede de Hoge Raad den staat tot schadevergoeding verplicht stelde. Hij deed dit ex-artikel 1401 van het burgerlijke wetboek, d.w.z. hij deed niets meer of minder dan een artikel van het privaatrecht van toepassing verklaren in het publiek recht. Zoo kreeg Nederland zijn algemeene publiekrechtelijke verplichting tot schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsdaad!!! (W. 10365)

Geen wonder dat er een wetenschappelijke polemiek volgde over de grenzen van beide meest principieele takken van het recht.

Zoo beschouwd, was het bepaald een juridische revolutie, omdat de scherpe onderscheiding van publiek- en privaatrechtelijk optreden van den staat waarop de geheele evolutie had berust, die zich tegelijk in dit arrest voortzette, toch tegelijkertijd daarin werd opgeheven.

Aanvankelijk was men onthutst, daar men niet te voren kon uitmaken welke gevolgen nu voor den Hogen Raad zelf uit deze beslissing voortvloeiden. Dit bleek ook eerst bij een volgende belangrijke beslissing die aangaande de «Strooppot» (W. 11864) in 1928. Dit was een inham in den stroom de Noord bij Dordrecht, waaraan een scheepstimmerwerf lag. Nu verichte de rijkswaterstaat in den Noord werken om de bevaarbaarheid van deze rivier te verbeteren. Dit gebeurde op zoodanige wijze dat de Strooppot verzandde, waardoor de werf onbruikbaar werd, terwijl het belang van de bevaarbaarheid van de rivier ook zonder dat gevolg even goed had kunnen worden behartigd.

Maar nu besliste de Hoge Raad dat de staat niet aansprakelijk was, omdat de overheid niet opgetreden was in strijd met eigen voorschriften, maar slechts ondoelmatig met betrekking tot particuliere belangen.

Verkeerd zagen die juristen de draagwijdte van deze uitspraak in, die beweerden dat de Hoge Raad nu teruggekeerd was op de beslissing van de Novemberrevolutie. Hun stond den ontwikkelingsgang ongetwijfeld niet helder voor oogen. Want bij de zaak van den koopman was de staat opgetreden op onrechtmatige wijze in engen zin (onwetmatig) en in dit geval in ruimen zin (onbehoorlijk), zoodat na 1924, in de derde phase, de toestand zoo was, dat de staat als particulier, zoowel voor onwettige, als voor onbehoorlijke, en als

overheid, alleen voor onwettige daden aansprakelijk was.

Toen verhief zich een stem dat een onbehoorlijk optreden van den staat ook eigenlijk niet denkbaar was, want de staat als overheid nam immers in het maatschappelijk leven een eenige en bijzondere positie in, die geen vergelijking met anderen mogelijk maakte. Maar dit oordeel heeft de Hoge Raad nu ten deele in het ongelijk gesteld in het «Meerboeien-arrest» van 1933 (W. 12612).

Een schip had in officieele opdracht van den havenmeester, te Amsterdam ligging gekozen aan een boei in den haven. Na eenigen tijd brak de beugel van den boei, het schip sloeg los en bekwaam schade. Nu besliste ten slotte de Hoge Raad dat de zorgvuldigheid, die men in het maatschappelijk verkeer heeft in acht te nemen, te kort was geschoten, dat hier een overheidsdaad vervuld was, maar waarbij de overheid was opgetreden op gelijken voet met het maatschappelijk verkeer.

Ziehier de laatste principieele uitspraak in deze zoo interessante ontwikkeling. Voorzover dit door de bijzondere positie van den staat mogelijk is — de Hoge Raad heeft zich zeer bezonnen uitgedrukt — is nu ook de ruime interpretatie van de term «onrechtmatig» op den staat als zoodanig van toepassing verklaard. In de beslissing over het raspaard lag reeds een soortgelijke waardeering.

Zoo ver is tot op heden in Nederland de ontwikkeling van de rechtspraak aangaande de onrechtmatige overheidsdaad gekomen. Wij weten van elders dat men nog verder kan gaan. Dat men — de uiterst denkbare grens — ook den wetgever aansprakelijk zal kunnen stellen omdat hij geen wettelijke regeling heeft getroffen. Dan denken wij aan dengene, die het zooveelste arrondissement van Parijs aansprak, omdat dit niet door verordening had voorkomen, dat hij aangeschoten werd bij een schiettent op de kermis, of aan iemand, die hetzelfde deed, toen hij in Duitschland in een dorpstraat door een bobslee omvergerodeld werd.

Maar zoover kan men bij ons met goed gevolg nog niet gaan. Men zal dus — om met een duidelijk voorbeeld den stand van zaken aan te geven — niet de overheid van een stad met goed gevolg aan kunnen spreken omdat er geen verkeersregeling getroffen is, maar wel wanneer de uitvoering van een bepaalde bestaande regeling te wenschen heeft overgelaten, bijv. door verkeerd optreden van een agent.

Wanneer wij ten slotte den totalen indruk van deze geheele ontwikkeling van dezen tak van de rechtspraak overzien, bemerken wij dat de rechterlijke macht in zake dezen bijzonderen vorm van administratieve rechtspraak zich duchtig heeft weten te weeren tot heil van het maatschappelijk leven. Men zal dit te meer waardeeren, nu het met de algemeene regeling van de administratieve rechtspraak, die de grondwet sedert 1887 mogelijk heeft gemaakt, maar niet wil vloten en ook de Raad van State zich niet, zooals de Fransche Conseil d'Etat, tot een zelfstandig lichaam met rechtsprekende bevoegdheid heeft kunnen losmaken van de administratie.

Leiden, Maart 1934. Dr. J. J. von Schmid.

Privaat-docent aan de Universiteit te Leiden.

gevestigd op die ongelukkige verleden tijd en dat verleden deelwoord van het werkwoord vonnissen, die moeten zijn: «vonnisde, gevonnist», leest men in menig vonnis van schier elk nummer van het R. W.: «vonnisde of gevonnisd». Het woord «besluiselen» dient de plaats te ruimen voor «besluiten»; men «stelt zich Burgerlijke Partij», doch men stelt zich niet aan als Burgerlijke Partij». Zal men het ooit aan sommige Brusselsche magistraten afgeleerd krijgen van: «attendu qu'il y a lieu», niet meer te verlaten door «aangezien er plaats grijpt». Zal men het west-vlaamsche rechtsers en advocaten kunnen doen inzien dat ze «de dagvaarding» moeten schrijven, in stede van het onbeholpen zinloze «de dagvaard»?

3. — Het zeurig geleuter van den vlaamschen rechtsgeleerde over de ongelegenheid waarin hij verkeerde zijn moedertaal behoorlijk te leeren hanteeren, zou best wat gestaakt worden; in het R. W. werd door Dr Spanoghe en steller dezes (2e Jg. nrs 19, 24, 31), de aandacht gevestigd op de reeksen van immer en altijd terugkomende taalfouten, verkeerde wendingen, gallicismen en germanismen die in de vonnissen en pleidooien der vlaamsche rechtsgeleerden te grabbel liggen. Men leere maar een bokje of kemeltje per week den nek omwringen en men zal een mooien uitslag bereiken.

Het R. W. heeft in vroegere nummers de jacht geopend, ze is vrij voor ieder, zelfs op het goed van rechters en raadsheeren.

Ik stel voor dat wekelijks in een hoekje van dit blad de geschoten bokken zouden worden ten toon gesteld onder rubriek: «de bok der week». Een stuk wild om de week volstaat, tot onderricht en vingervijzing van al wie het stokpaardje berijdt: «ik was niet in de gelegenheid mijn moedertaal voldoende te leeren». Men zal er van verschieten hoe ontzettend vlug de moedertaal beschaafd en heerlijk uit den mond of de pen kan vloeien. Een greintje inspanning! men kan het nog leeren, men is immers nooit te oud om te leeren; moeten oude advocaten geen jonge wetten leeren? Een onvolledige kennis der taal als gevolg van onvoldoende onderwijs is verschoonbaar zoolang op de licht te vermijden fouten niet werd gewezen, daarna wordt het onvergeeflijke onwetendheid.

4. — De hulpeloosheid in het taalgebruik van sommige magistraten en advocaten wordt al te kras en hoog schuldig wanneer de wetteksten die in arresten, vonnissen, besluiten, pleidooien, akten, enz., worden aangehaald in officieele nederlandse vertaling bestaan en wanneer uitstekende nederlandse formulieren voor de op te stellen vonnissen of akten voorhanden zijn.

Het is uiterst komisch, magistraten, advocaten, griffiers en deurwaarders zich te zien afsloven om een onhandige vertaling uit te broeden van officieel vertaalde wetteksten en bestaande formulieren. Op dit gebied denkt men er niet aan zich dit alles in reeds geijkten vorm te laten voorschotelen, doch doet men overbodige inspanning. Zulke zonderlinge en bepaald onbegrijpelijke toestanden kunnen met voorbeelden gestaafd worden.

Een vlaamschgezind advocaat pleit een geding over erfdienstbaarheden in het Nederlandsch, vermeldt de art. 678, 692, 693 B. W. in het Fransch en levert er voortpleitende een schamele vertaling van. Wanneer men opmerkt dat die artikelen in het Ned. reeds vertaald zijn en nog wel officieel, dan valt hij uit de wolken.

5. — Het Staatsblad van 27 Oktober 1932 maakte een K. B. van 22 Sept. 1932 bekend waarbij de nederlandse tekst ging van de twee eerste boeken van het B. W. In het Staatsblad van 15 Oktober 1933 verscheen de officieele nederlandse vertaling van Boek 3, Titels I en II, voorafgegaan van een K. B. van 9 Oktober 1933. Het heeft dus geen zin dit nog te vertalen, doch ieder vlaamsch rechtsgeleerde dient zich deze vertalingen aan te schaffen en ze te gebruiken.

Beide Kn. B.'en voorzien het volgende: «Die vertaling alleen zal worden gebruikt voor het onderwijs in de onderwijsinrichtingen van den Staat alsook voor het opmaken van alle openbare akten uitgaande van de wettelijke gestelde machten». Het mag dus verwondering baren heel wat magistraten de nationale wetten te zien toepassen, deze K. B.-en met de voeten tredende. Prof. Bellefroid is van meening (Beschouwingen over de Nederlandse Rechtstaal in Vlaanderen, R. W. 12 November 1933, 3e jg. kol. 146) dat noch de regeering, noch de wetgever zeggenschap hebben over de taal. Er zou dus geen spraak kunnen zijn van verplichtend gebruik der officieele nederlandse vertalingen. Men zal moeten toegeven dat dit voor den oorspronkelijken franschen tekst dan insgelijks het geval is. Doch een onderscheid dringt zich op tusschen de eenvoudige vermelding van een wetsartikel of van er in voorkomende woorden of zinsneden en de letterlijke aanhaling of de uitlegging van een artikel of bepaalde erin gebruikte woorden, woordkoppelingen, zinsdelen of zinsverband. De wetgever heeft zeggenschap over de taal in dit laatste geval omdat en taal en betekenis innig verbonden zijn; indien men andere woorden of

vertalingen dult dan de officieele al weze er voor sommige woorden of wendingen een zeker (dikwijls twijfelachtig) spraakgebruik der vlaamsche juristen, dan worden de eerste beginselen van tekstuitlegging miskend en krijgen we een rechtsspraak zonder houvast. De vlaamsche jurist moet dus de vertaalde wet gebruiken zooals ze is; gezien de uitzonderlijke taaltoestanden waarin hij leeft drukt op hem daarenboven de zware plicht steeds den officieelen tekst ter wille der broodnoodige eenheid en eenvormige verspreiding aan te wenden. Niets belet hem, wanneer het geen tekstuitleg betreft den voorkeur te geven aan een juistere of meer nederlandse vertaling van enkele woorden of uitdrukkingen, doch op voorwaarde dat hij het beredeneerd en met voldoende onderlegdheid in de nederlandse taal kan doen. Niemand zal het afkeuren dat men aan de overgrote meerderheid der vlaamsche rechtsgeleerden den gulden raad geeft zoo weinig mogelijk van de officieele vertalingen af te wijken.

6. — Van al de wetten die in werking traden na 18 April 1898 bestaat een officieele nederlandse tekst, bij de uitlegging heeft geen der twee teksten den voorrang. Er bestaan dus al zeer veel wetten in de nederlandse taal. Daarenboven werden het Strafwetboek en het Wetboek van Strafvordering, met enkele bijzondere strafwetten officieel vertaald; al deze vertalingen verschenen in het Staatsblad. Nu zijn er natuurlijk juristen die zich afvragen, waar vind ik die ned. teksten, al de Staatsbladen kan ik toch niet opzoeken. Wat de strafzaken betreft, verscheen het uitstekend boek «Belgische Strafwetten» door J. Simon en P. De Beus, dit degelijk en handig werk omvat niet alleen al de officieel vertaalde strafwetten, doch ook in verzorgden nederlandse tekst deze die vóór 18 April 1898 toepasselijk werden. Onze strafrechtbanken zullen veel baat bij dit werk vinden. Het past toch niet dat heden nog voorzitters, zetelende in vlaamsche strafzaken, gewapend met een talige fransche wetboeken bij de behandeling der zaak en de uitspraak van het vonnis knoeierige vertalingen leveren.

Voor het burgerlijk recht, het handelsrecht en voor de burgerlijke rechtsvordering voelen we natuurlijk nog een leemte, want we bezitten buiten de officieele vertaling van twee boeken en twee titels van het derde boek van het B. W. geen officieele nederlandse vertaling van deze wetboeken. De werken van de Profs. Kluykens, Gunzburg en Fredericq kunnen ongetwijfeld veel dienst bewijzen, wat de totnogtoe niet officieel vertaalde artikelen betreft.

Heel wat wijzigingen sedert 18 April 1898 bij bijzondere wetten aan deze wetboeken aangebracht, zijn ook bekend gemaakt in officieelen ned. tekst.

7. — Een verzameling ontbreekt, zooals Prof. Bellefroid schreef (R. W. 12 Nov. 1933 kol. 145): «de Vlaamsche juristen kennen veelal de Ned. wetteksten niet en kunnen ze zelfs niet kennen omdat een geschikte kenbron ontbreekt». Prof. Bellefroid schijnt, waar hij het heeft over een handig tijdschrift in den geest van het «Bull. usuel des lois et arrêts», doch in het Nederlandsch niet te vermoeden dat in die richting onlangs een poging werd gedaan. Van af 1 Jan. 1932 verscheen namelijk, om de veertien dagen bij Fernand Larrier te Brussel, het «Tijdschrift der Belgische Wetgeving», zelfde formaat als «Bull. usuel», zeer verzorgd, met alfabetische en chronologische tafels, en daarenboven de «Antwoorden der Ministers op de geschreven vragen der leden van de Wetgevende Kamers». Einde Dec. 1932 heeft de uitgever het moeten opgeven bij gebrek aan belangstelling bij de vl. rechtsgeleerden en openbare lichamen van het vl. land. In 1875 of in 1900 had men zich aan zoo iets kunnen verwachten, doch in 1932?

Zoo pas kondigde de firma E. Bruylant de verschijning aan van een tweetalige uitgave onder titel: «Bulletin usuel des lois et arrêts». — Gebruikelijke uitgave van de Wetten en Besluiten», om in ruimere mate aan de praktische noodwendigheden te beantwoorden. Zullen we het moeten beleven dat vl. rechtsgeleerden, balies, gemeentebesturen, enz., de een talige fr. uitgave zullen blijven verkiezen? Als in 1932 het bestaan eener degelijke ned. wettenverzameling niet mogelijk bleek dan mogen we in 1934 van onze zoogezegde vl. juristen niet te veel verwachten.

8. — Bij het aanwenden van ned. formulieren zitten onze juristen meestal met de handen in het haar; laten we toch gebruiken wat al werd bewerkt.

Voor de art. 1 tot 779 B. Rv. hebben we de formulieren en modellen in het «Formulierboek voor Burgerlijke Rechtsvordering» door Prof. Bellefroid. Zouden er tien pleitbezorgers en tien deurwaarders in het vl. land dit boek bezitten? Zend aan een pleitbezorger of deurwaardeer een ontwerp van exploit naar de uitmuntende modellen van Prof. Bellefroid, acht op de tienmaal wou men het beter weten en heeft men het in onberispelijk Nederlandsch gesteld stuk naar verouderd recept verbalement.

De toepassing der wet van 7 Maart 1929

DE NEDERLANDSCHE RECHTSTAAL EN DE VLAAMSCHE JURISTEN.

1. — De klassieke optimistische voorspellingen van sommige bladen en personen ten spijt, was het verlopen jaar niet «het jaar der wettelijke vervlaamsching van het gerecht»; dit jaar wordt het misschien. Op taalgebied worden geen plotse regelingen van onrechtvaardige ononduldbare toestanden in dit land getroffen, zoo iets ging steeds uitermate moeizaam, het verleden heeft ons dit geleerd; in de toekomst zal elke geschiedschrijver die over dit land handelt zulks scherp moeten vaststellen. Alles wat na harden strijd door het Vlaamsche volk werd bekomen lijkt jaren later zoo vanzelfsprekend noodig dat men de bestrijders als onrechtvaardige of zelfs oneerlijke lieden beschouwt. Zoo zal het ook met de vervlaamsching van het gerecht gelegen zijn.

Op dit oogenblik maken we ons echter best geen begoochelingen.

2. — Naast de wettelijke vervlaamsching is er de praktische, deze gaat met geen reuzen-

schreden vooruit, doch traag en onbetwistbaar zeker. De vonnisstatistieken leveren voor dezen vooruitgang, geen al te zeker materiaal; in tal van zaken wordt nog in het Fransch gevonnisd hoewel de dagvaarding in het Nederlandsch werd gesteld of zelfs besluiten en pleidooien van beide partijen Nederlandsch waren. Dat geschiedt nog stelselmatig op sommige rechtbanken zoowel om reden van onkunde als van onwil.

De praktische vervlaamsching die al ingezet is en de wettelijke des te gemakkelijker zal maken, moet alle Vlaamsche juristen ter harte gaan; liefde tot hun taal is echter onvoldoende, meer zorg is dringende plicht; tusschen worden en daden is het verschil in de Vlaamsch rechtskundige wereld echter groot. Er is een onhebbelijke sleur, een ingevreten slenter, zoowel bij rechters als bij advocaten waaraan het hopeloos lijkt een einde te krijgen. Enkele voorbeelden: niettegenstaande in dit weekblad al meermaals de aandacht werd

op de verpachting der landelijke eigendommen en deze van 10 Augustus 1933 nopens de vermindering van zekere pachtprizen gaf aanleiding tot allerhande nieuwe rechtspleging alwijdende van de gewone procesrechtsregelen als : pachtontbinding bij wederzijdse toestemming na verklaring op ondervraging voor den heer Vrederechter, verschijning voor den heer Vrederechter tot minnelijke vermindering van den pachtprijs, enz. Het opstellen van dergelijke stukken kan eenvoudig schijnen, men zat er nochtans op vele griffies mede verlegen en men heeft er op sommige een taalkundigen husepot van gemaakt niettegenstaande Prof. Van Dievoet twee werken uitgaat : «Ons Pachtrecht» en «Vermindering van de pachtprizen», die alle gewenschte formuleren in uitstekenden vorm en taal bevatten.

9. — Onze vl. juristen moeten minder klagen, minder op eigen kracht hun rechtstaal smeden, zich de bestaande werken aanschaffen en ten nutte maken; het abonneeren op het «Rechtskundig Weekblad» en het «Rechtskundig Tijdschrift» (70fr. postrekening nummer 1786.87 L. Rijkbeoer, de Stassartstraat, 15, Mechelen), is noodzakelijk voor de uitbreiding der rechts- en taalkennis onzer vl. juristen.

Het Rechtsk. Weekbl. blijkt er goed voor te staan doch het Rechtsk. Tijdschrift mocht zich totnogtoe niet verheugen in een voldoende aantal abonneenten; het rekent nochtans op de medewerking en den steun van alle vl. rechtsgeleerden zonder eenige uitzondering, het staat open voor allen die willen bijdragen tot zijn bloei. De vl. studenten der rechtsfaculteiten onzer vier hogescholen schijnen het R. W. te kennen doch vermoeden voor het talrijkste deel niet eens het bestaan van het R. T. In het belang der vl. rechtswetenschap moeten onze hoogleeraars deze tijdschriften bekend maken en aanprijzen bij hun studenten en de besten hunner tot medewerking aansporen. Wie van op de hogeschoolbanken niet begon kennis te maken met, en belang te stellen in rechtskundige publicaties en tijd-

schriften vindt later moeilijker den weg er naar ; op de jongsten toch wordt gerekend want de ouderen hebben wel eens gejammerd doch ze lieten behoudens de karige uitzondering, al te lang de deur aan den ouden vermolmden stijl hangen.

Ze nemen deze bewering een jongere niet kwalijk want de dagvaardingsstatistieken onzer rechtbanken in zake taalgebruik zouden er trouwens het ontegensprekelijk bewijs van leveren dat jongeren die toch ook maar strafrecht en strafforderingsrecht in het Ned. studeerden, enkele jaren terug, in het Ned. ernstig begonnen te dagvaarden tot voorbeeld van velen die zoo graag uit de hoogte orakelen dat ze al flamingant waren toen die hevige kleine jongens nog in de wieg lagen. We hebben het daarbij te dikwijls treurig ondervonden dat we op een Ned. dagvaarding van een ouderen flamingant Fransche besluiten kregen.

10. — Aan onze twee regelmatig verschijnende rechtskundige bladen, een hoofdzakelijk gewijd aan korte studiën, rechtspraak, wetgeving, mededeelingen, balieeven, enz., het andere voor rechtsleer en rechtspraakoverzichten dienen allen geestdrift mede te arbeiden. Het R. T. is een stichting der ouderen, misschien wel der oudste, doch we moeten er jong bloed trachten in te spuiten. Beide tijdschriften moeten met de rechtskundige werken onzer vl. juristen voor de ruimere verspreiding, de gestadige eenmaking en de uiteindelijk vestiging onzer Nederlandsche rechtsaal in Vlaanderen zorg dragen.

Een Vlaamsche rechtsgeleerde of een Vlaamsche student in de rechten, die beweert het goed te meenen met de Vlaamsche Rechtswetenschap en zich in de Nederlandsche taal wil bekwaamen, moeten we niet ernstig opnemen, zoo hij geen abonnent is op het «Rechtskundig Weekblad» en het «Rechtskundig Tijdschrift». Geven deze bladen geen voldoening dan a.u.b. geen kritiek alleen en eerst, maar abonneeren en medewerken !

Edg. VAN DESSEL,
advocaat.

afbetaald geweest zijn ten beloope van 10 % ; Maar aangezien de inschrijvers op deze 756 aandelen de 10 o/o reeds afbetaald hadden als vennooten van de S. M. «C...», zetzende te B... en waar de M... een bijhuis is geweest van 1923 tot 1926.

Dat de maatschappij «M...», gesticht op 8 Juni 1926, in nauwe betrekkingen bleef met de «C...» vermits volgens art. 5 — 2° der stichtingsakte der «M...» al de genotsaandelen van deze maatschappij aan de «C...» toekwam, en dat, volgens het hoofdstuk VII derzelfde akte, de bank van ..., aangesloten bleef bij de «C...» en zich in alles onderwierp aan de standregelen van de «C...» en aan hare huishoudelijke verordeningen ;

Dat de drie beroepers dus — niet zonder reden — mochten hopen dat de «C...» vroeg of laat, in de kas der ... de 10 % zou overgedragen hebben, die afbetaald geweest waren door de oude vennooten van de «C...» dewelke naar de filiaal van Leuven overgingen ;

Aangezien feitelijk de derde personen geen nadeel konden lijden door de melding van art. 10 der standregelen vermits, bij de stichting van de bank van ..., buiten de 756 nieuwe aandelen in de stichtingsakte vermeld, er nog 1157 nieuwe aandelen ingeschreven werden waarop de 10 % afbetaald zijn geweest en die in deze akte niet verklaard werden ;

B. Aangaande de betichtingen II. A. 2° en 3° (rekening Storms) III. 1° b (balans 1926, rekening Storms) en 2° b (balans 1927, rekening Storms) III. 1° c (balans 1926 zuivere winst) III. 2° c (balans 1927, verliezen op termijnhandelingen) III, 2° d (balans 1927 zuivere winst) betichtingen ten laste gelegd van X..., R..., S..., en de betichtingen II, B 1°, 2° en 3° (verliezen op termijnhandelingen) en 4° (feit Quercines) ten laste gelegd van S... :

Aangezien de boekhouding feitelijk in handen niet was van X..., voorzitter van den beheerraad, van R..., afgevaardigde beheerder, of van S..., bestuurder, dat het niet bewezen is dat zij eene genoegzame kennis hadden van de aangelegde geschieden, namelijk van al de artikels der rekening Storms ;

Aangezien integendeel het bewezen is dat het buiten wete gebeurd is van X... en R... dat zekere leden van het personeel van de «M...» zich aan termijnhandelingen op de beurs overgeleverd hebben ;

Dat inzonderheid niet zeker is dat de verliezen op termijnhandelingen noodzakelijk als onherroepelijk moesten aanzien worden ;

Aangezien er dus geen genoegzame bezwaren bestaan ;

Om deze redenen :

Het Hof, Kamer van inbeschuldigingstelling, ontvangt de beroepen en er recht op doende binnen de perken van die beroepen, zegt dat de raadkamer der Rechtbank van ... onbevoegd was ;

Doet de beschikking waartegen beroep te niet, en uitspraak doende niet door de zaak tot zich te trekken volgens art. 215 van het wetboek van strafvordering maar overeenkomstig met hare eigene bevoegdheid ;

Gezien art. 217 en volgende 229 van dit wetboek ;

Verklaart dat er tegen de drie beroepers geen verder gevolg dient te worden gegeven hoofsens de betichtingen in gezegd requisitorium vermeld.

HANDELSRECHTBANK TE ANTWERPEN

4° KAMER. — 29 JANUARI 1934.

Voorzitter : M. Vanderlinden.
Rechters : MM. Raes en Van de Velde.
Referendaris : M. Marinis.

VERTEGENWOORDIGING VAN AUTOMOBIEL-FABRIEK. — JURIDISCH KARAKTER. — LASTGEVING.

Een overeenkomst waardoor een vertegenwoordiging toestaan wordt, moet aanzien worden als een overeenkomst van lastgeving.

Wanneer er geen bepaalde duur voor de overeenkomst is vastgesteld, kan ingevolge artikel 2004 B. W., deze lastgeving steeds onmiddellijk herroepen worden.

F. t/ N. V. Minerva Motors.

Gezien de geboekte dagvaarding op 5 Mei 1933 aan de naamloze vennootschap Minerva Motors beteekend en strekkende tot betaling eener som van 200.000 fr. als schadevergoeding ten gevolge van het feit dat verweerster op 12 September 1932 een kontrakt tusschen partijen aangaan en waardoor aanlegger als vertegenwoordiger van verweerster voor het district Brugge aangesteld was, verbroken heeft ;

Aangezien de overeenkomst waardoor aanlegger als vertegenwoordiger-mandataris van het district Brugge werd aangesteld voor eenen termijn van een jaar, eindigende op 31 Augustus 1932, angeaan werd ;

Dat geen enkele bepaling voorziet dat een opzeg noodig was ;

Dat diensvolgens deze overeenkomst, op 31 Augustus 1932 en dit volgens de uitdrukkelijke bepalingen der mondelinge overeenkomst en bij toepassing van art. 1134 van het Burgerlijk Wetboek, volgens hetwelk de wettelijke aangegane overeenkomsten tot wet strekken voor

degenen die ze gemaakt hebben, een einde heeft genomen ;

Aangezien het aldus met recht is dat verweerster op 12 September 1932 aan aanlegger liet weten dat zij het kontrakt dat partijen voor het vorige jaar bondt, niet wenschte te vernieuwen ;

Dat, met alzoo te handelen, verweerster geen einde heeft gesteld aan een bestaand kontrakt maar enkel bestatigd heeft dat er geene overeenkomst meer tusschen partijen bestond hetgeen, zooals reeds gezegd, in volledige overeenstemming is met de bepalingen der overeenkomst die op 31 Augustus tot een natuurlijk einde kwam ;

Aangezien aanlegger wel is waar laat opmerken dat op 1 September een nieuw kontrakt zou tot stand gekomen zijn bij stilzwijgende wederindienstneming ;

Dat echter, zelf aannemende dat de in betwisting zijnde overeenkomst eene dienstovereenkomst was, aanlegger in gebreke blijft te bewijzen dat verweerster hem werkelijk in haren dienst heeft gehouden ;

Dat aanlegger desaangaande niet bewijst dat beide partijen stilzwijgend overeengekomen waren de eene om in dienst te blijven de andere om in dienst te behouden na 31 Augustus 1932 ;

Dat het feit waarvan aanlegger geen bewijs levert doch dat door verweerster niet geloofchend wordt, dat verweerster na 31 Augustus nog bestellingen zou aangenomen en uitgevoerd heeft, geen bewijs is van het inzicht van verweerster, aanlegger in haren dienst te houden, niet enkel omdat ieder makelaar aan verweerster bestellingen kan doen, maar ook en bijzonder omdat de overeenkomst die op 31 Augustus eindigde formeel voorzag dat zelfs indien de maatschappij Minerva Motors toestond de toepassing van eene bepaling der overeenkomst te schorsen deze gedeeltelijke verbreking nooit mocht aanzien worden als een afstand van rechten ;

Dat de bewering van aanlegger diensvolgens ongegrond moet verklaard worden ;

Aangezien overigens, dat de rechtsspraak aanneemt dat eene overeenkomst waardoor eene vertegenwoordiging toegestaan wordt bijzonder als eene overeenkomst van lastgeving of volmacht moet aanzien worden en dat dus de wetsbepalingen betreffende de lastgeving van toepassing zijn ;

Dat volgens art. 2004 van het Burgerlijk Wetboek de lastgever zijne volmacht kan herroepen wanneer zulks hem goedgevult ;

Dat, in aanmerking nemende dat aanlegger op 12 September 1932 in ieder geval geene volmacht voor een bepaalden termijn had, verweerster het recht had de gegeven volmacht onmiddellijk te herroepen ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzende, verklaart den eisch van aanlegger ontvankelijk, doch ongegrond, wijst hem diensvolgens af en veroordeelt aanlegger tot de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

24 MAART 1934

Voorzitter : M. Van Ginderachter.
Pl. : Mrs Van Impe (Gent) en Van Haelst (St-Niklaas).

TESTAMENT. — AUTHENTIEKE ACTE. — REGELMATIGHEID IN DE PLEEGVORMEN. — AANBOD VAN TEGENBEWIJS NIET GEGROND.

Wanneer bij het opstellen van een testament de wettelijke pleegvormen geëerbiedigd werden, en meer bijzonder wanneer het testament op dictaat van de erflaterster door een notaris werd opgenomen in het bijzijn van getuigen is het aanbod om het bewijs te leveren dat de erflaterster in de onmogelijkheid verkeerde te dicteeren ongegrond daar de meldingen van een authentieke acte geloof verdienen tot betichting van valsheid.

Reyniers en ctn t/ Neyt.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluitselen ;

Gezien de stukken ;

Overwegende dat de eisch strekt tot het nietig verklaren van het testament ontvangen door den notaris L. R., verblijvende te St-Gilles-Waas, den 8 Januari 1932, testament waarbij Elisa Reyniers wijlen Henri Neyt als eenigen en algemeenen erfgenaam aanstelt en diensvolgens tot de teruggave van al de goederen der erfenis van Elisa Reyniers ; dat eischers ook vragen dat verweerders — rechtsopvolgers van Henri Neyt — bij voorraad zouden veroordeeld worden tot betaling aan Emma, Edmond en Theophil R., der in bewust testament voorziene sommen van 30.000 frank, met de wettelijke intresten vanaf 11 Februari 1932 ;

Overwegende dat tot staving van hun eisch, aanleggers een reeks feiten aanhalen en aanbieden te bewijzen — feiten waaruit zou blijken én dat de erflaterster ten gevolge van lamheid harer tong niet in staat was te spreken en bijgevolg niet bij machte was een testament te dicteeren, en dat zij niet vrijelijk haren wil heeft kunnen uiten ;

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING
26 JANUARI 1934

Voorzitter : M. Van Neerom

Raadsheeren: M.M. Billaud en Ernst de la Graete
Pleiters: Mters Crockaert, Orban, De Vleeschauwer en Calloud.

STRAFRECHTSPLEGING. — VERVOLGING TEGEN RECHTERS — RAADSKAMER OF KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.

HANDELSVENNOOTSCHAP. — VALSCHHEID IN GESCHIFTEN. — ONJUISTE VERMELDING VAN INGESCHREVEN AANDEELEN IN DE STICHTINGS AKTE. — WINSTUITKEERING NA VERBERGING VAN VERLIEZEN.

I. — In geval een der betichten rechter of plaatsvervangend rechter was op 't oogenblik der feiten, moet de zaak, na onderzoek door een onderzoeksrechter, die door volmacht van den Heer Eerste Voorzitter van het Hof met het onderzoek werd gelast, rechtstreeks en zonder tusschenkomst van de raadkamer voor de kamer van inbeschuldigingstelling gebracht worden (art. 480 en 484 W.C.L.)

II. — Er zijn geen genoegzame bezwaren betreffende de stoffelijkheid van zoogezegde valscheiden in geschriften, wanneer men verkeerd vermeldt dat 10 % op een zeker getal aandelen gestort werd bij de stichting, indien die 10 % reeds vroeger gestort werd in een oudere vennootschap waarvan juist die aandeelhouders naar de nieuwe vennootschap zijn overgekomen in de betwiste stichtingsakte. Derde personen konden dan geen nadeel lijden.

III. — In geval van winstuitkeering wanneer er feitelijk verlies was, moet bewezen zijn dat de beheerders feitelijk de boekhouding in handen hadden en dat zij een voldoende kennis hadden van de geschriften, waardoor verliezen zouden verborgen geweest zijn, om hen uit dien hooft de te kunnen vervolgen.

Gehoord beroepers X..., R... en S... in hunne middelen en besluitselen door Meesters Crockaert en Orban, De Vleeschauwer en Calloud uiteengezegd ;

Gezien de wetsbepalingen van het strafvorderingswetboek, nopens de inbeschuldigingstelling en beslissende gelijkvormiglijk, het Hof, Kamer van inbeschuldigingstellingen, na beraadslaging, geeft akte aan het Openbare Ministerie van zijn aanzoek en velt het volgende arrest :

Aangezien enkel drie betichten X..., R... en S... tegen het bovengemeld bevel beroep ingeslagen hebben ;

I. — VOOR WAT DE ONTVANKELIJKHEID VAN HET BEROEP AANGAAT.

Aangezien X... voor den eersten rechter de onbevoegdheid der raadkamer opgeworpen heeft, dat het beroep dus, volgens art. 539 van het wetboek van strafvordering, ontvankelijk is (advies van den Heer advocaat Generaal Sartini van den Kerkhove, het arrest vooraf-

gaande van het Verbrekingshof 16 November 1931 — Pas. 1931 — I — 286)

II. — VOOR WAT DE BEVOEGDHEID DER RAADKAMER AANGAAT :

Aangezien X. op het tijdstip der feiten hem ten laste gelegd plaatsvervangend Vrederechter was,

... Aangezien de andere verdachten beticht werden medegewerkt te hebben aan de misdaden, die aan X... aangetijgd werden ;

Aangezien de Heer Procureur Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel, de Heer Eerste Voorzitter van dit Hof, op 6 November 1931, opdracht gegeven hebben, de eerste, aan den Heer Procureur des Konings te X..., om de verrichtingen van beambte van gerechtelijke politie waar te nemen, en de tweede aan den Heer Onderzoeksrechter der Rechten van 1sten aanleg X... om de verrichtingen van onderzoeksrechter te vervullen ;

Dat ten onrechte de aangewezen onderzoeksrechter verslag gedaan heeft aan de raadkamer ;

Dat indertijd de onderzoeksrechter zijne volmacht ontvangen had van den Heer Eerste Voorzitter van het Beroepshof en dat hij tot de behandeling van de zaak moest overgaan onder het toezicht van de Kamer van inbeschuldigingstelling bevoegd om, als raadkamer, uitspraak te doen over den uitslag van het onderzoek (Verloof van den Heer Eersten advocaat generaal Raymond Janssens en advies van den Heer Procureur Generaal Melot — het arrest voorafgaande van het Verbrekingshof 13 Februari 1899, Pas. 1899, I, 118) ;

Dat, toen het onderzoek geëindigd was, de zaak rechtstreeks en zonder tusschenkomst van de Raadkamer, voor de Kamer van inbeschuldigingstelling gebracht moest worden dewelke in geval van eene misdaad van een rechter of ambtenaar, waarvan spraak in artikel 480 en 484 van het wetboek van strafvordering aangetijgd, alleen bevoegd is om over de waarde der bezwaren en de verzending voor het Hof van Assisen te beslissen (Verbrekingshof 23 Juli Pas. 1883 — I — 316 advies van den Heer Eersten Advocaat generaal Melot, het arrest voorafgaande van het Verbrekingshof 29 December 1886, Pas. 1887 — I — 77. Verbrekingshof 29 Juni 1931. Pas. 1931 — I — 204 ;

Dat de raadkamer zich dus ten onrechte bevoegd verklaard heeft ;

III. — TEN GRONDE :

Aangezien de bundel van het onderzoek en de verhandelingen voor het Hof geene genoegzame bezwaren voorgebracht hebben betreffende de stoffelijkheid der zoogezegde valsheden in geschriften ;

Dat, wel is waar, volgens art. 10 van de stichtingsakte der samenwerkende maatschappij «M...» de vennooten storten 10 o o op de door hen ingeschreven aandelen bij de inschrijving en dat, onder de 1731 aandelen, die in de akte vermeld zijn er 756 waren welke bij de stichting van deze maatschappij niet

Overwegende dat het testament dd. 8 Januari 1932, behoorlijk geboekt, vermeldt: « Welke komparant (Elisa Reyniers) aan ons notaris heeft aanzoekt te ontvangen haar testament hetwelk zij heeft gedictieerd als volgt:..... Dit testament is door de komparante-testatrice aan ons notaris gedictieerd » en door ons notaris eigenhandig geschreven » zoo en gelijk hetzelfde door de testatrice is » gedictieerd alsmede aan haar testatrice voorgelezen dit alles ten bewijzen der na te noemen getuigen..... »

Overwegende dat deze vermeldingen van een authentieke akte geloof verdienen tot bevestiging van valsheid, door de eischers niet kan bewoerd worden om welke redenen ook, dat Elisa Reyniers haar testament niet gedictieerd heeft ;

Overwegende dat het dicteeren van het testament alsook het vervullen van de door art. 971 en volg. B.W. vereischte pleegvormen de verzekering geven dat de erflaterster vrij en spontaan hare wilsbeschikkingen geuit heeft ;

Overwegende verder dat eischers niet beweren dat op het oogenblik van het dicteeren van het testament de erflaterster zwak van geest zou geweest zijn, dat zij ook geen bepaalde feiten van krankzinnigheid aanhalen ;

Overwegende dat het blijkt uit de bestanddeelen der zaak, dat Emma, Edmond, Theofiel R. elkeen de gevorderde som van 30.000 frank reeds ontvangen hebben ;

Om deze redenen ;

De Rechtbank, akte verleend aan eischers dat zij het geding schaften, in ieder zijner deelen op meer dan 5.000 frank, alle verdere en tegenstrijdige besluiten, en namelijk elk verder aanbod van bewijs noodeloos verwerpende ;

Zegt den eisch ongegrond, verwerpt hem ; Veroordeelt eischers tot de kosten op taxaat.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE IEPER

1 MAART 1934

Voorzitter : M. Matton.
Rechters : M.M. Heyvaert en Van de Vliet.
Op. Min. : M. J. Opdebeeck.
Pl. : Mrs J. Leuridan en K. Carton.

STRAFRECHT. — VERDOOVINGSMIDDELEN. — BEDRIEGLIJK AANSCHAFFEN.

De woorden « door eenig ander bedrieglijk middel » voorkomend in artikel 21 van het K. B. van 21 December 1930 betreffende den handel in slaap- en verdoovende middelen hebben de ruimst mogelijke beteekenis. Een apotheker, die zonder de wettelijk voorgeschreven bestelbon, door allerlei middelen getracht heeft ongewone hoeveelheden verdoovingsmiddelen te verkrijgen en hierbij de controle der inspecteurs van apotheken bedrieglijk tracht te ontwijken, is strafbaar.

O. M. t/ Apotheker L.

Aangezien de woorden « door eenig ander bedrieglijk middel » voorzien in artikel 21 van het K. B. van 31 December 1930 de ruimst mogelijke beteekenis hebben ;

Aangezien er voor L., gediplomeerd apotheker, slechts één regelmatig, niet bedrieglijk middel bestond om zich verdoovingsmiddelen aan te schaffen te weten de door artikel 16 van het Koninklijk Besluit van 31 December 1930 voorgeschreven regelmatige bestelbon ;

Aangezien het blijkt uit een opeenstapeling van brieven dat betichte als een bezetene getracht heeft ongewone hoeveelheden verdoovingsmiddelen te verkrijgen, zonder wettelijk voorgeschreven bestelbon, dit om de controle der inspecteurs van apotheken bedrieglijk te ontwijken, dat diensvolgens het feit ten laste van den betichte gelegd bewezen is ;

De Rechtbank veroordeelt

HANDELSRECHTBANK TE ST-NIKLAAS

27 MAART 1934

Voorzitter : M. De Cleene.
Referendaris : M. Thuybaert.
Pl. : Mrs Buyck (Antwerpen) en Van Haelst.

VERZEKERINGSOVEREENKOMST. — VERDWIJNING VAN RISICO. — AFWEZIGHEID VAN OORZAAK DER OVEREENKOMST.

Een verzekeringsovereenkomst is slechts mogelijk voor zoover er een verzekerd voorwerp bestaat, daar het verdwijnen der oorzaak, welke hier het risico is, het te niet gaan der overeenkomst voor gevolg moet hebben.

N. V. Belfat Verzekering t/ Verstockt.

Gezien de dagvaarding van 19 Januari 1934, geregistreerd ;
Aangezien de vraag strekt tot betaling van 4.097,40 fr., gezamenlijk bedrag van drie ver-

zekeringspremiën, ten beloope van 1.365,80 fr. elk, respectievelijk vervallen : 8 Januari 1932, 1933 en 1934, ingevolge mondelinge verzekeringsovereenkomst, tusschen partijen afgesloten in d' 8 Januari 1931, voor den duur van tien achtereenvolgende jaren ;

Aangezien verweerder, in antwoord op de vraag, aanbiedt onmiddellijk te betalen :

1° de premie vervallen den 8 Januari 1932, 't zij 1.350 fr. ;

2° de volgens overeenkomst berekende forfaitaire vergoeding van 1.080 fr. ;

Aangezien verweerder, voor het overige, de gegrondheid van den eisch betwist om reden hij de auto — voorwerp der verzekering — verkocht heeft, in April 1932 ; dat, het risico verdwenen zijnde, er geen oorzaak meer bestaat van de verbintenis de premie te betalen ;

Aangezien de aanlegster tegenwerpt dat het door verweerder aangevoerde feit voor haar slechts bindend is van af het oogenblik dat het haar beteeekend werd, bij aangeteekend schrijven, en dat de eventuele koper de verzekering overneemt ;

Dat, in casu, het aangeteekend schrijven slechts dagteekent van 22 Januari 1934, 't zij drie dagen na de dagvaarding, en dat de eventuele koper de verzekering niet overnam ;

Aangezien een verzekeringsovereenkomst slechts denkbaar is voor zooveel er een verzekerd voorwerp bestaat : dat, zodra dit voorwerp komt te verdwijnen, de gevolgen van het contract automatisch ophouden ;

Dat de vraag te weten of de verzekerde, al dan niet, de verzekeringsmaatschappij heeft ingelicht omtrent het verdwijnen van het risico, geenszins de gevolgen dezer verdwijning kan beïnvloeden ;

Dat, immers, de oorzaak van het te niet gaan der verbintenis is : de verdwijning van het risico en niet de kwestie te weten of de verzekerder verwittigd werd van de verdwijning van het risico (Rép. prat. du droit belge, d. I, V° Assurances terrestres, bl. 523, n° 69 ; Bruss. 1 Mei 1911, J. C. Brux. 1911, bl. 452 ; Brux. 8 Juli 1912, P. P. 1913, bl. 500 ; Bruss. 23 Febr. 1912, P. P. 1912, 450 ; Veurne, 5 Oct. 1929, Rev. gén. des Ass. 1932, n° 893 ; Leuven, 30 Nov. 1916, Pas. 1917, III, 106 ; Dend. 3 Dec. 1927, Bull. des Ass. 1928, 166, Oostende, 27 Oct. 1932, J. C. Fl. 1932, 5273) ;

Aangezien deze rechtspraak slechts de toepassing is van art. 1108 en 1131 van het Burg. Wetb. ;

art. 1108 : « Vier voorwaarden worden hoofdzakelijk tot de geldigheid eener overeenkomst vereischt : 1. ... 2. ... 3. ... 4. een geoorloofde oorzaak van verbintenis ;

en art. 1131 : « de verbintenis zonder oorzaak kan geen uitwetsel hebben » ;

Dat, inderdaad, de oorzaak der verplichting de premie te betalen, is, het te dekken risico ; waaruit volgt dat, eens dit risico verdwenen, de verbintenis van den verzekerde voortaan zonder oorzaak wordt ;

Aangezien verweerder aanbiedt te bewijzen door alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen, dat hij de auto Ford, type 1930, motor A. 2807588, onderstel 920, verkocht heeft, in April 1932, aan de « Groote Garage », Dalstraat, te St-Niklaas ;

Aangezien het hiervoren aangehaalde feit bepaald en afdoende is ; dat, diensvolgens het aanbod van bewijs ontvankelijk is ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende, alvorens ten gronde recht te doen, laat verweerder toe te bewijzen door alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen : « dat de auto Ford type 1930, motor A.2807588, onderstel 920, verkocht werd in April 1932 aan de « Groote Garage », Dalstraat te St-Niklaas » ; behoudt de aanlegster het tegenbewijs voor ;

De kosten voorbehouden ;

Verwijst de zaak, voor verdere behandeling, naar de buitengewone openbare zitting van 16 April e.k. te 10.30 uur.

NECROLOGIE

De Heer Jules DE JONGH †

Wij vernemen zoeven de droeve tijding van het overlijden van Mijnheer Jules De Jongh, vader van Mter Herman De Jongh Voorzitter van onzen beheerraad en schoonvader van Mter Louis Elebaers, beheerder.

Het Rechtskundig Weekblad be-tuigt aan zijnen geachten voorzitter en beheerder en hunne familieleden zijne gevoelens van ware deelneming.

Wetgeving

WETSONTWERP

houdende wijziging van de bevoegdheid der Vrederechters en van die der Rechtbanken van Eersten aanleg voor de rechtsvorderingen betreffende vergoedingen voor geleden schade door in de mijnen ten uitvoer gebrachte werken.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE (1), UITGEBRACHT DOOR DEN HEER SINZOT.

Mevrouw, Mijnheer Heeren,

De Senaat heeft aan de Kamer het wetsontwerp overgemaakt, dat deze op 19 Juli 1932 aangenomen had.

De Senaat heeft het ontwerp op twee punten gewijzigd : het bedrag van de bevoegdheid en den aanleg en de procedure van schatting.

Reeds in het verslag dat op 14 Juli 1932, uit naam van de Commissie, uitgebracht werd over het oorspronkelijk ontwerp dat de Senaat een eerste maal op 13 Juli 1932 gewijzigd had, heeft de heer Drion er op gewezen dat de Senaat, door de cijfers in eerste aanleg tot 30.000 frank en in laatste aanleg tot 12.000 frank te verlagen, aan het ontwerp zijn kracht ontnomen had.

De Kamer had zich neergelegd bij de besluiten van den verslaggever en de bedragen respectievelijk op 25.000 en 50.000 frank gebracht.

Het ontwerp dat ons voorgelegd wordt en door den Senaat werd overgemaakt, stelt het bedrag van den laatste aanleg vast op 15.000 frank en dit van den eerste aanleg op 30.000 frank.

De Commissie is van oordeel dat de beweegredenen welke in Juli 1932 voor haar beslissend waren, ook thans nog gelden ; de kleine eigenaar heeft er belang bij dat hij zich kunne wenden tot een vlugge en goedkoopere rechtsmacht.

Bij wijze van schikking, zou zij, evenwel, de cijfers van 40.000 en 30.000 frank aannemen.

De hervorming van den Senaat is bedenkelijker, wat de procedure van schatting betreft.

Luidens den tekst van de Kamer, mocht deze aan één deskundige toevertrouwd worden. De beslissing hierover lag bij den rechter.

De Senaat heeft de verplichting voor den rechter weer ingevoerd, drie deskundigen aan te duiden, tenzij partijen er in toestemmen dat deze slechts door één deskundige gedaan worde.

Nochtans, indien de waarde van de vordering niet hooger is dan 8.000 fr., zal de schatting door één deskundige mogen gedaan worden.

De opmerkingen welke in den Senaat gemaakt werden hebben ons niet overtuigd.

Het ontwerp heeft voor doel vertragen en een lange en dure rechtspleging te voorkomen.

Het is bekend wat verslagen van deskundigen heden ten dage kosten.

Hiertegen voert men aan dat het vraagstuk van de aansprakelijkheid netelig en moeilijk op te lossen zijn kan en dat één deskundige gevaar loopt zich te vergissen.

Men begrijpt onzen tekst en onze meening wel slecht ; de rechter toch zal uitmaken of er één of meer deskundigen noodig zijn.

Het ligt voor de hand dat hij, wanneer hij tegenover betwistingen staat aangaande de aansprakelijkheid en de cijfers zelf der schade, een ingenieur en een bouwmeester aanduiden zal en dat, wanneer de betwisting niet gaat over de oorzaak zelf der schade, een bouwmeester volstaan zal.

Door den magistraat te verplichten in al de gevallen drie deskundigen aan te duiden, zou men onrechtvaardig handelen ten opzichte van den aanlegger.

Men moet zich op den magistraat verlaten. Uwe bijzondere Commissie stelt u dus den volgende tekst voor.

De Verslaggever, De Voorzitter,
I. SINZOT. E. DRION.

TEKST DOOR DE COMMISSIE VOORGESTELD

Eerste artikel.

Artikel 17 van de wet van 15 Juni 1911, tot aanvulling en wijziging van de wetten van 21 April 1810 en 2 Mei 1837 op de mijnen, ertsgroeven en groeven, dat artikel 10 is geworden van de wet van 15 September 1928, houdende wijziging der bevoegdheidswetten, wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Art. 17. — De vrederechters zijn bevoegd uitspraak te doen, zonder beroep, tot een bedrag van 15.000 frank, en, in eerste aanleg, tot een bedrag van 40.000 frank.

» In geval een expertise noodig ware, mag deze door een enkel expert worden gedaan.

» De rechter zal aan den deskundige een uitsel toestaan voor de neerlegging van zijn verslag. Dit uitsel mag verlengd worden door den rechter, zoo deze het noodig acht.

» De staten van deskundigen worden begroot door den rechter die ten gronde recht doet.

» De regelen betreffende het deskundig onderzoek gelden insgelijks vóór de onderscheidene rechtscolleges. »

Art. 2.

OVERGANGSBEPALING.

Het nieuw stelsel van bevoegdheid is niet toepasselijk op de rechtsvorderingen regelmatig voor de rechtmachten van wijzen gebracht, vóór den datum van het in werking treden dezer wet.

(1) De Commissie bestaat uit de heeren Drion, voorzitter ; Clerckx, Destrée, Embise, Jennisen, Lombard, Maistriau, Michaux, Sinzot, Van Walleghem en Vouloir.

Balieleven

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

STUDIEREIS NAAR BREDA

De 35 deelnemers kwamen op Donderdag 29 Maart bijeen voor het Gerechtshof te Antwerpen. De afreis kan, behoudens de onvermijdelijke vertraging, in goede orde geschieden, en aldus vertrekken de goed gevulde wagens de eene na de andere in de richting van Hoogstraten.

Aan Meerele-grens zijn echter alle wagens terug bijeen om in groep voor het Nederlands tolbeureau aan te komen. De grens-formaliteiten veroorzaken een merkkelijk oponthoud, en daarenboven valt het ons aldaar op dat de Amsterdamsche tijd ons eene misrekening van 20 minuten bezorgt, zoodat wij met ernstige vertraging in het prachtige Mastbosch, voor de Tuchtsschool aankomen.

De Bestuurder, Mijnheer van Beeck, begroet zeer hartelijk de deelnemers, en brengt ons naar de Kapel der instelling, die tevens als voordrachtzaal dienst doet. Alvorens ons rond te leiden, wenscht de Bestuurder enkele inlichtingen te geven nopens de inrichting en de werking der Tuchtsschool. Spreker drukt zijn genoegen uit om de belangstelling die voor de strafinrichting wordt betoond, belangstelling die hij des te meer op prijs stelt daar zij uitgaat van buitenlandsche advokaten.

De tuchtsschool, gaat hij verder, is eene jeugdschuldbestelling, ontstaan rond 1905 ingevolge de wetgeving op de beteugeling der misdrijven van jeugdige misdadigers. Tot voor die wetgeving werden de jonge misdadigers gevangen gezet te zamen met de oudere misdadigers. De Tuchtsschool van Ginneken stemt ongeveer overeen met de school van Hoogstraten.

Naar de school van Ginneken worden twee klassen van jongens gezonden: 1) de kinderen beneden de 18 jaar die wegens strafrechtelijke feiten voor den kinderrechter moeten verschijnen, en 2) de jongens beneden de 21 jaar die ingevolge burgerrechtelijke maatregelen verwezen werden.

Deze laatste kunnen hier gezonden worden hetzij ten titel van voorlopige maatregel, hetzij om ze te onttrekken aan hun milieu ten titel van tuchtmaatregel wegens het totaal miskennen der wettelijk opgelegde voogdij.

De kinderen die in de tuchtsschool komen, worden eerst ingedeeld in de afzonderings-klas. Zij ondergaan dan gedurende eene maand een beperkt cel-regime, met uitsluiting van alle gemeenschapsleven. In den voormiddag ontvangen zij onderwijs. Deze afzonderingsmaatregel heeft een dubbel nut: de binnenkomenden worden aldus met den geest der school beter vertrouwd; en ook wordt hierdoor vermeden dat de jongens die voor min dan eene maand naar de school gezonden worden, een nadeeligen invloed zouden kunnen uitoefenen op de andere leerlingen.

Na de afzondering, komen de verpleegden in het gemeenschappelijk leven der school. Zij kunnen een vak kiezen: timmerman of schilder. De school gelukt erin op circa 12 maanden bekwaame ambachtslui te vormen. Verder wordt het onderwijs nog verzorgd, en krijgen de jongens gelegenheid in de tuinen der inrichting te werken. Het aankweken van tuiniers is echter vrijwel uitgesloten, omdat de meeste jeugdmisdadigers uit de groote steden komen.

De Zondagen zijn ook voor de Tuchtsschool onspannings-dagen: er wordt dan aan sport gedaan, bijzonder voetbal, uitstappen worden ingericht, enz. Na deze voordracht brengen wij een bezoek aan de verschillende lokalen: de afzonderingscellen, de strafcel, de eetzaal, de werkplaatsen, enz.

Wij vernemen terloops nog van Hoofdonderwijzer Colin dat er nog eene belooningsklas bestaat. Om de drie maanden wordt er onder het personeel een referendium gehouden over het gedrag en de vlijt der kostgangers, en bij gunstige stemming kunnen de bevoorrechten in die klas opgenomen worden. Zij ontvangen dan een onderscheidingsteeken, en genieten allerlei kleine voordeelen.

Nadat wij den Bestuurder alsook den Heer Colin bedankt hadden, gaat de tocht nu naar Breda, alwaar wij in het Zuid-Hollandsch Koffiehuis verwacht worden. In de prachtige zalen is de tafel gedekt, en wij kunnen de fijne Noord-Brabantse keuken beoordeelen.

Te halldrie richten wij onze stappen naar het Kasteel van Breda. Voor het Kasteel, oponthoud door de wacht, want wij bevinden ons inderdaad op militair gebied, te weten: de Koninklijke Militaire Academie. Het oponthoud is echter van korten duur, de Heer Gouverneur, Generaal-Majoor van der Harst, gelankeerd door twee staf-officieren, stapst ons over de brug tegemoet en heet ons hartelijk welkom. De Heer Gouverneur zelf neemt de leiding, en verschaft ons alle geschiedkundige en technische uitleggingen, over dit kasteel dat in 1350 gesticht werd, en na allerlei geschiedkundige wisselvalligheden, in 1828 ingericht werd als Koninklijke Militaire Academie van het Vereenigd Koninkrijk der Nederlanden. Na eene omzwerving van ruim twee uren, helaas te kort voor de weetlustigen, noodigt de Heer Gouverneur ons tot eene kleine ontvangst. Wij worden door eene hoogst-vriendelijke Gastvrouw onthaald in eene schitterende ontvangstaal van het Kasteel.

Mr. Wittemans, als oudste lid van den groep, nam het woord om, na eene piëteitsvolle herdenking aan Koningin Emma, de Heer Gouverneur in zeer gepaste woorden te bedanken. Hij richtte tevens een woord van dank tot de gulle, vriendelijke Gastvrouw, en de Staf-officieren. Na een treffend antwoord van den Heer Gouverneur, verlieten wij het Kasteel om nog een bezoek te brengen aan Indisch Museum. Daarna namen wij afscheid, doch de Heer Gouverneur bezorgde ons nog bij wijze van verrassing een klein aandenken van het Kasteel.

Na nog een bezoek aan enkele merkwaardigheden, werd de terugreis ondernomen, en kwamen wij in den avond te Antwerpen terug.